

N°. 50.

Birndeena 9. (21.) Dezember

1868.

Mahjas weefis arri nahlofcha 1869ta gadda ar Deema palihgu un jaunu spehtu famu zellu staigahs. Mafahs 1 rubl., ar peelikumu 1 rubl. 75 kap. Pa postii peefubthits, kad tittai 1 woi 2 nemm, bes peelikuma 1 rubl. 25 kap., ar peelikumu 2 rubl. Kas 3 un wairal weena luwertä leef peefubthit, tam mafahs Mahjas weefis 1 r. un peelikf. 75 l.

R a h d i t a j s.

Gelfschemmes sinas. No Rihgas: gub. walb. fluddinaschana pahr semneeku aiseeschanu us zittahm gubernijahm. No Rursemmes: Keisera apahwinaschana.

Ahrsemmes sinas. No Wihnes: pahr Greeku dumpineekem. No Spanjas: tur brihw-walstneeki dumpojusches. No Greeku-un Turku welftehm: stary schahm walstehm zellahs nemeers Kanoijas deht. No Rumanijas: Rumanija peeaug lablahschana. No Rihnas: Rihna dumpineeki uswarreti.

Zittas jaunas sinas. No Rihgas: pahr mahzitaja Haemann mirschanu. No Schripils draudjes: nelaimigs notikkums. No Romnas: tur tihpus febrga labjas. No Englandes: pahr wiltigu wezju larrawihru. No Hollandes: pahr leelu wehten. No Stalias: pahr ugund-wehmeju Sina lastu.

Taanatads sinas. Inueeschu dshwe peh; fawas tizzibas. 120 werstes. Pehteris un Tshaukte. Grahmata sinna. Anveles-sinas. Peelikuma: Krusta nefeja. Pahr wezsem laikeem. Pinguins. Ka pee leela zeppecha teef. Preefch mahju buhshanas.

Gelfschemmes sinas.

No Rihgas. Widssemmes gubernijas waldischana isfluddinajuse ta: Widssemmes semneeki un ihpaschi tee, kas Sahmu-salla, schiuni laika irr kahroju-schi us dshwi aiseet tablakas walsts gubernijas un tadeht leelos pulkos pee sawahm teefahm ta labhad peeteikusches. Lai gan schinnis abbos pehdejös gaddos Deems us laukeem maj padewis un tee laudis palikkuschi tulschi, tomehr schi ween naw ta waina, tadeht tee grihb aiseet sweschumä; ta ihsta waina irr schi, ka isgabjuschas tahdas tulschas wallodas, itt ka walsts waldischana buhshoht doht zella-naudu, teem semmi ar waijadsligahm ehlahm eerahdiht pa welti un nodohschanas atlait; tad arri weht to pasfluddinaschannu, kas Widsf. gubernijas amise no 19ta

August f. g. N° 94 bij lassama pahr atlaitteem jeb bissetes saldakeem, kam brihwä buhdama frohna semme tikka sohlita preefch nomeschanahs, — irr aplam fapratufchi un dohmajufchi, ka ar to pasfluddinaschannu teekoht usajzinati wiffi tahdi laudis, kam semmes naw, lai tee us to peeminnetu semmi us dshwi nomettahs. — Tadeht us Widssemmes gubernijas walbineeka wehleschannu teef par wehrälkschannu fluddinahts: 1) ka tahs peeminnetas ismelstas wallodas nemaj naw teef, un ka walsts waldischana teem tahdeem isgabjejeem zella-naudu nedohs, nedf semmi pa welti eeraddihs, woi nodohschanas atlaidihs; 2) ka augsta waldischana nelahdu pasfluddinaschannu naw islaiduse, kas laudis usajzina no weenas gubernijas pahreet ohtra, un 3) ka pahr aiseeschannu no weenas gubernijas ohtra libds ar turflaht peederrigu pahrralstischanohs no weenas draudses us ohtru, weenigi wehra jaleel tas, kas pahr to fazzihits Widssemmes semneeku likkumös no 1860ta gadda, ka arri no 1819ta gadda un tais 9ta Juli 1863 wissaugstakt apstiprinatös pahrralstischanahslikkumös preefch rihta-juhrmallas gubernijahm un ka tee ween preefch to te irr spehta til ilgi, kamehr schee likkumi zaur zitteem jaameem flaidri naw nozelti woi pahrtaisiti. — Schi pasfluddinaschana pagasta walbineekeem sinnama jadara teem zilwekeem, kas grihb no fawas tehwoichas us zittureni aiseet dshwoht un teem peefohdinah, lai fargahs padohtees tahm isdaudsinatahm Kreewu muischneeku aizinashannahm, pee wiaameem eet us dshwi, tur tee daudf

labbuma apfohla, — eefam tee naw ar teem stipas un geldigas kontrakttes notaisjufchi un zella-naudu dabbujufchi, jo til us tabdu wißi ween tee warr no flahdes un pohsta isfargatees.

No Kursemmes. Augstais Kungs un Keisers tam Krohna-Kennes muifchas pagasta fribwerim Ernst Friedrich Voelch un Salbus pagasta fribwerim Oswald Külle dahwinajis fudraba medalus ar to wirsrafstu: „Par uszihitu,“ kas teem ar Staislawawa banti pee fruhthim wallajami.

Wirsrafstus Sinas.

No Wihnes. Arri Ghistreiku waldischana Turkus aisstahw un Greekus rahj, rafftidama, ka ta masa Greeku semme ta ka wianna prett Turkeem is-turrotees, effoht un paleekoht nepahrlabvojama. Greeku waldischana to israhdoht, ka wianna woi pawiffam nespehoht sawus laudis farwaldiht un tadeht gan waijadsechoht sweschahm bajoneteem palihga eet, jeb ta wiffas tantu teefas tihfchi pa kahjahm minnoht. Dumpis Kretas falla til us skunstigu wißi tizzis usturehts un taggad jau effoht isnihzis ka ugguus, kad malka peetruhfst. Kandijas behgti wißi zaur Turku gahdaschanu effoht pahwesti mahja, lai gan Greeki negribbejufchi tohs laist. Tomehr wehl nesenn kahds Greeku pallawneeks ar dascheem simteem wallas-wihreem us Kandiju nogahjis, ar fa-weem apbrunnoteem wihreem eedams zaur Atehnes eelahm ta, ka wiffas teefas un waldischanas to redsejuschas, un t. pr. Woi kas effoht pareißi darrihts? Tadeht nu Turku waldischana wairs ilgal newarroht pajeeft un buhschoht no teefas pretti zeltees un t. pr.

No Spanijas. Katris lassitaje, kas Spanijas likteni lihds schim labbi wehra lizzis, no firds buhs wehlejees, lai Deems nabbagai nospeestai Spanijai nu palihdsetu kahjas zeltees, kad ta sawas wehrdsibas faites jau faraußtijufe. Bij gan japreezajahs, zil labbi no eefahluma wißs gahja, kamehr wiffas partejas bij weena prahta. Bet kad nu eenaidneeks rahdahs uswarrehts un pastahwiga waldischana jaetaifa, tad, ka jau agral to dohmajam, katra parteja tihlo no sawas puffes un no sawa widdus to waldischannu dibbinaht. Effam arr fazzjufchi, ka tee brihw-walstneeki jeb republikaneeschi warren us to speeschahs, Spanija brihw-walsti eetaifht, — us fo arri wezzais Garibaldis sawu padohmu effoht dewis. Bet schim padohmam pretti zehlahs zitti prahtigi wihri, kas reds, ka Spanijai brihw-waldischana wehl buhtu par pohstu tapehz, ka ta ka nemahzita tumfcha tauta buhdama to newarretu panest un jo drißi fahllu dumpotees, un tadeht gribb zittu labbu kehniuu ismekleht, lai gan schim brihscham paschi wehl nesinn, fo ihstemi eewehleht par kehniuu. Bet, ka jau fazzijam, tee republikaneeschi karstu-strehbeji newarr rint un nogaidht, lamehr tee tautas weetneeki jeb Kortes faees

lohpä Janwar mehneft, pah to nahkamu waldischanu nospreest, tee jau taggad pagehr, lai pehz wiannu gribbes darra. Ka no awischi sinahm prohtams, tad jau Kadilse republikaneeschi dumpi fazehluschi un kahwufchees leelifti waldischanai pretti. Dumpineeki kahds 700 zeetumneekus palaidufchi walla un apbrunnajufchi, lai pa ihds teem lihds kautees. Tiffai us ahrsemnju konsutu padohmu metufchi meeru us 48 stundahm, lai warretu tohs no kautohs aprakt un seewas un behrnus aisfuhtht no pilsehtas prohjam. Waldischana nospreeduse, ka, ja dumpineeki lihds tam laifam nemettifchoht meeru un nepadohschotees, tad pilsehtu no semmes un jubras puffes bombardeereschoht. Tomehr pagaiduwaldischana mihtaki wehlahs, ka wiffu warretu isdarriht ar meeru un ka tahlafas kaufchanahs newaijadsetu. Ka isdohsees, to gan us preelichu dstrdesim. Zitta weeta atkal kehniuu waldischannas parteja nemeeru zehluße un pascha Madride strahdneeki, tapehz, ka darbu alga teem pamafinata, nemas negribboht pee darba eet, kamehr teem algu tabdu pat fohtifchoht, kahda teem agral dohta. Arri tadeht waijadsejis farra-wihrus rihoht us kahjahm, bet — ne-effoht wis hijufe waijadstiba. Salka, ka waldischana tadeht to krohna-darbu algu pamafinajufe, ka strahdneeki fahkuschi flinkoht un zaur to pamafinashannu wianna til gribbejufe tohs wairaf pamuddinahst. Dird wehl pah wairaf nemeereem zittas mallas un ta rahdahs, itt ka Spanija buhtu pazelta kahda ugguns-wehmeja kalna galla, fur ta drißi warr faktist lohpä.

No Greeku- un Turku walstehm. Ka nabbaga Kandijas- jeb Kretas falla taggad jau pahri gaddus Turku nepaneffamam jubgam pretti turrejahs, bes ka weeni woi ohtri buhtu pilnigu wirsrohlu dabbujufchi, — pah to jau deesgan effam lassjufchi. Kandeefcheem palihdsiba un pahrtikka pa leelalai dalkai peenahja no Greeku semmes, jo Kandeefchu kristitee laudis arr wißi irr Greeki; kad no turrenes teem nebuhtu palihdsiba nahkufe, tad fenn jau Turki wiannus buhtu nospeedufchi. Sinnams, ka Turku sultans fenn jau palizzis tauns us Greekeem tahs palihdsibas deht, un zaur sawu wehstneeku Atehne Greeku waldischanai reisu reisahm jau peeminneja, lai ta jel par to gahdajohst, ka ta wairs noteefoht. Bet ka tad Greeku waldischana lai saweem pawalstneekeem aisleeds, labbu darriht nospeestem brahteem, jo waldischana patte tal to nebarrija? Tapat Franzufchi un Englandeefchi arr sawus luggus fuhthja, tohs nelaimigohs Kandeefchus glahht un tohs waddiht drohschala weeta. Ta tas nu gahjis lihds schim; bet taggad Turku sultans gribb parahdht, ka wiannam arr effoht spehts un drohscha firds un tadeht — ka jau sawa 49ta Ari. effam stabstjufchi — draudejis sawu wehstneeku faukt mahja, ja pa 5 beenahm Greeku waldischana neapnemfees darriht, ka pagehr. Sinnams, ka us schahdu drau-

deschamu wiffas Giropas waldischanas atplehta azzis un aufts un pa wiffahm awisehm pahr to leetu spreesch katris là proht. Saffa, fa ar scho stribdi warroht Giropas meeram flahdeht un nilus karfchs warroht iszeltees. Wiffas Giropas waldischanas teizahs fawu padohmu demuschas Greekeem, lai tal darra, fa meers warr pastahweht. Taggad nu fa-
 tru deen' un pa wiffahm awisehm lassamas telegrafa sianas, las to ween wairaf daudsina, fa palitschoht gan meers, jo Greeki padohmu peenemnoht un dar-
 rischoht, là sultans pagehr. Bet ta wiffajuunata telgrafa siana, las Bschâ Dezbr. Nihgâ atnahuse no Wihnes, falka, fa to deenu preeksch tam no Konstantinopeles siana nahuse, fa Greeku wehst-
 neeks no Konstantinopeles un Turku wehstneeks no Atehnê atstahjotees. Atehnê us scho sianu Greeki preezigi gawillejuschi preeksch Englandes, Ame-
 rikas, Brubschu un Kreemu wehstneeku dschwolkeem. — Ad tas eenais nu weenreis til tabt, tad jau dauds netruhst no farra un drihi dabbusim dsirdeht, fo zittas Giropas waldischanas darrihs.

No Hunnias. Lai gan Turki Humaneeschus kibbeleja, teem sibi pahmedami, fa wiini pa-
 taujoht zaur fawu walsti zauri eet Bulgareeschu dumpineekeem un Turku walste eestriht, — tomehr neko wiinneem newarreja parahdiht un padarriht. Hunnija, là rahdabs, zekahs un felt, jo firtsz Rahrlis walsts runnas deenu eesahlbams, stahstijis, fa schogadd, no fawas semmes prezzes pahrdemuschu trihsreis wairaf nekâ agralôs laifôs un tomehr Deewa dahwanas wehl deesgan pahraf palitsuschas. Wiinu semmê wifs notechoht pehz ihstenas fahrtas. Arri naudas buhschana effoht labba un pehrnâ gaddâ pee isdohschanahm 20 millioni pahraf palitsuschu, las nu gan schogadd' buhschoht japeeleel tadeht, fa leelas buhweschanas bijuschas pee dsellu-zekâ u. t. pr. — Woi ar laifu schi semmite arr negribbehs atrau-
 tees no Turku wirswaldischanas?

No Nihmas. Kibneeschit taggad preezajahs leelâ preekâ, fa nu weenreis teem effoht isdeweess tohs dumpineekus, ar fo teem jau daschu gaddu bij jakarro, gluschi un pagallam uswarreht. Pee schahs uswarreschanas wiinu uhdens-deems teem effoht warrent libdsejis; jo lad dumpineeki gribbejuschi pahr keisera kanali pahri eet, tad uhdens-deems teem pretti fuhrijis tahdus plahdus, fa teem hijis jabehg at-
 pallat. Tas notizzis wairaf reises. Tadeht isdoh-
 majuschu tam deewam arri fawu pateizigu sirdi rah-
 diht. Lilluschu fawu pateizibu farakstihht us lobfa galbina un scho galbinu Schautungas wize-guber-
 natoram nodohht, lai tas ar wiffu gohdu to tai uh-
 dens-deewa nammâ Tschangtschin pilsehtâ uskar-
 roht. Sinnams, fa farra-weddejeem arri deesgan pateizibas un gohdu parahdihs par to pabeigtu farru prett dumpineekeem. Pefingas awises daudf pahr to stahsta. 20tâ August tahda siana pah-
 nahuse, fa wiffi dumpineeku harri effoht iznih-

zinati un wiinu leelais waddons Tschungung-sli pats effoht noslibzinajees. Sawâ leelâ preekâ par tahdu sianu keisers fawa farra-spehta waddonam atlaidis wiffu to agral par wiinu nospreestu fohdu, lizzis atmetst wiffas ismelleeschanas par wiinu nedar-
 beem un wiinam doht to leelu gohdu-wahrdi, ar fo wiinu nosanz par „wezzako keisera printscha audsi-
 nataju.“ Tientsines gubernatoru par to, fa pil-
 sehtu labbi aistahwejis un fa farra-spehtu apgah-
 dajis ar pahrtiffu un naudu, apdahwinajis ar to gohda-
 wahrdi par „jannako keisera printscha audsinataju,“ un eezehlis par pirmas klaffes gubernatoru jeb man-
 darinu. Rahdam prinziin, wahrdâ Tun, pawehlehts pee keisera Ksienfong kappa uppuri nest. Augstai ffohlas waldischanai usdohht, flaidru sianu farak-
 stihht par to laimigi pabeigtu farru un scho sianu pa to uppura laifu pee kappa stanni nolassihht, lai wezza keisera dwehsele arr sianu dabbujoht pahr to notillumu. „So,“ là tee falka, „ta debbesis buhdama keisera nemirstama dwehsele buhschoht pahr schahdu labbu sianu gan preezatees.“ — Pats keisers effoht fawu tehnu tempeli pahtarus flattijis un farra-de-
 wetta tempeli uppuri neffis. Saldateem par dahwauu pufs mehnescha schelawianu ismalfaschoht no leela. — Wehl dauds un daschadas zeremonijas turretas, bet wiffas us paganu wihfi, là jau ihstee pagani buhdami. Woi ilgi nu tas meers pastahwehs, to newarr wis tizzeht.

Zittas jounas sianos.

No Nihgos. Tai 30tâ Oktober f. g. dsillâ Kreemu semmê, Dunajewizza, pehz ilgas stummibas nomirra mahzitajs Dr. Emil Hackmann. Schis lungs agralôs gaddos bij tē Nihgos Dom-ffohlas mahzitajs un mums Latweescheem zaur to wehrâ leefams un gohdâ peeminams, fa winsch 1857tâ gaddâ apmelleja Jerusalemi un reisoja pa Kanaâna semmi, un to wiffu, fo tur redsejis un peedschwojis, zaur Mahjas weesi mums pasluddinaja. Lassita-
 jeem tas bij par leelu preeku, jounas un flaidras sianas lassihht pahr to semmi, las wisseem kristiteem dahgâ peeminâ. — Deews lai tam lungam at-
 malfa to mihlestibu, ar fo winsch toreij muhs ap-
 zeenija un lai wiinam dohd tur pilnigi flattihht to, fa pehdas winsch scheitan fabrigi mellejis.

No Schripils drandfes, Kursemme. „Tew nebus nokaut!“ Schee wahrdi itt ihpascchi breef-
 migi atskanneja no tanzeles tai 24tâ swehtdeenâ pehz waffaras-swehtku atwehtes; — jo netahl no Schripilles Raizum-frohga, weens wihrs sewin nah-
 mi padarrijahs, zaur palahrschanohs tai 25tâ Ok-
 tober nakht. Râ rahdabs, pee scha nelaimiga pa-
 lahrschanahs atlat tas mihfais brandwihns leels palihgs hijis, tadeht, fa to paschu nakht effoht tai frohgâ schubpojis; zittas netahdas leelas behdas jeb trubtumi tam wihram ne-effoht bijuschu, zaur fo buhtu famihjis. M. D.—

No Kownas gubernijas raksta: Lihpus slimmiba tē irr kahjās un us semmehm, bet wiš-wairaf taīs masās pilssehtinās un meestōs neganti plohsahs. Kas tahs slittas buhdinas pasihst, kur schihdi reebigā netihribā fawu dšihwi pawadda, tas lehti šaprattihš, ka no scheem ta slimmiba wišwairaf fawas bandas dšenn. Dokteru trubkums pee mums ruhkti fujubtams. Tikkai aprinku pilssehtās dokteru palihdšiba atrohdama, zittur ne pa 20 juh-dšehm neweenu newarr atrast. Birses meestinā irr wišmasaf 2000 eedšihwotajt, bet uaw doktera, jo tas, kas tē wehl bija, aišgahja us zitta pilssehta tapehš, ka winnam tē nebij istihšhana. Ištam dokterim tē grubt pastahweht arri tadeht, ka tē pulks nemahzitu labbdarru, kas fawas šables pašči fataifa un semneekem irr pee rohtas, kas jau tā labpraht apteeki ne-eet. Baggati gan dokteri dabbu no Kur-femmes, bet fur to nems nabbdšini!

No Englandes. Gudreem Englandeescheem atkal kas wišlees, par to tee taggab baltu ween špauj. Grinwitšch pilssehtā tai flawetā karrawihru špittalt nomirra wihrs, kas jau šimts gaddus no weetas Englandes karrawihru flaitā bija un ar to wišfa Englande un ihpašči Grinwitšch pilssehta leelijahs. Winna wahrdš bij Tohms Kullisorth. Šebšchu til wezs, tomehr tas bij jautris un wehl bes brilles laššija, jeb — taišnibu fakloht, buhtu warrejis laššibt, kad jaunibā buhtu laššibt eemahzi-jees. Winnam eedewa ihpašču mahju par dšihwo-jamu weetu un apmekletaji, kas beesi ween pee ta nahja, to barroja un dširdija ar to wišslabbakō. Wišfi kahrigi klawstjahs, kad wišsch stabštija ka tas 1789 gaddā us ta kugga „Flower of Mary“ laudamees ar wišfu kuggi tizzis gairā usšperts, bet gohds Dee-wam, wešfels šahlitā ubdenā atpallak nokrittis, ar drufzja nobrahstu ahdu un Franzušču kuggis wiannu paglahbis, kad šehis 6 stundas bijis peldejis. Wišsch pawiššam 49 kauschanās effoht bijis, gan us juhras, gan arri us faušas semmes, tadeht arri bij pilns bruhzu un ar weenu kohka kahju. Patte kehnineene šcho teizamu wezzu karrawihru zeentija un it seemas-šwehtōs to pee fewis aizinaja us Windsora pilli, fur ar to kohpā pee weena galda ehda un wehl ar naudu un zittahm leetahm to apdahwinaja, un Grinwitšchas magistratē to jaunā gaddā apdahwinaja ar štaistu kahju no dahrga kohka un ar kapparū šimulki iāroh-tatu, ka ta faulē mirdseja ween. Neweenam zittam wezzim til labbi neklahjahs, tā mušfu karrawihram. Bet neweens newarreja wiš šaprast, tā zilweks kas jau fenn pahri pahri šimts gaddeem, warroht til jautris buht un 2 stundas pa beenu špehziigi eet. Bet kad nu neseent tas nomirra, tad zitti šinnu-kah-rigi šahla winna papihrus pahrmelleht un atradda, ka tas wezzais tikkai — 67 gaddus wezs bijis. Šau 20 gaddus wišsch fawa tehwa-tehwa wahrdū peenehmis un winna papihrus preekšchā rahdijis par faweem. Wišfa Englande peekrahpta un dikti errojahs pah

tahdu wiltibu un taggab gandrihs wairš neweenu wezzu wihrū negrihboht tizzeht, lai gan Tohms nebi-jis tas pirmāis, nedš arri buhs tas pehdigais wiltneeks.

No Hollandes raksta, ka tai nakti no 6ta us 7ta Dezbr. (24—25. Nowbr.) pa seemekā juhras krasstem un pa Hollandi warrena wehra plohsijusehš, kas neween us juhras un ohštās dauds kuggus fa-pohštijuse, bet arri us semmes un pilssehtās dauds šlahdes darihuse pee ehlahm un pee zilweku dšihwi-bas. Šumti tikkuschi nopleshsti, muhri apšweesti un dāščas wehl nepabeigtas ehlas šagahstas.

No Italias raksta, ka tas ugguns wehmejs kalns Etna, Šizilijas šallā, arri eefahzis plohsitees 26tā Nowbr. Ugguns-leefmas dikti augsti žehlu-šchahs, lawa tezzejuse us wiššahm pufšehm un is-pohštijuse wišfus tohs tihrumus, kas tur kalnam aplahrt.

Jounakahs šinnas.

No Nihgas. Kursemmes gubernijas awišes daudšina, ka effoht no waldischanas jau apušprimahšs tas dšelsu-žekka titts, to pahr daugawu grihb taišht.

No Wehterburgas. Wišas tahs atzijas preekšch ta taišama Wehterburgas-Baltišchportes dšelsu-žekka gandrihs jau išpirktas; laitam trihšreiš til dauds šanahšs nekā praššija.

No Moskawas raksta, ka tai nakti us 25tu Nowbr. Nišhni-Nowgorodas dšelsu-žekka pee Petruschinskaja statšiona diwas prezzu riudas šakrehušchahs kohpā, žaur to mašhiništs šadragahšs un 24 waggani šadaušiti.

No Parihšes, 14. Dezbr. Tē pa telegrafu ta šinna at-nahfufe, ka Kadiffē tee dumpineeki waldischanai padewušchees.

No Kopenhagenes, 13. Dezbr. Dabnu kehninhch un Englandes kohna-prinzis pa telegrafu us Atchni Greeku kehniam padohmu laidušchi, lai tas Turku šultana taiš-nas pagehreshanas paklawsoht, ka nenotittu šlahde Gree-zijai un winna pašči waldischanas gohdam.

No Londones, 11. Dezbr. Portugales waldischana žerredama, ka Španijā drihs tikkohht pašluddinata brihw-waldischana, littufe wiššas štanštes Tojo uppe apštahdiht ar jaun'mohdes leelgabbateem.

No Konstantinopeles. Turku waldischana išfuh-tijuse karrawuggus, kas lai šwešcheem kuggeem nekauj pee-eet pee štandijas šallas. Us tahdu wišhi itt drihs warroht eefahštees kauschanahs ar Greeku šuggeem. — Turku wal-dischana Šešaliā 40.000 šaldatus išrihfojuse us kahjahm, kam tuhlin ja-eet uggunt, ja ar Greekeem eenaids izjel-tohs. Kreewu wehštneeks us wišfadu wišhi notarbojahš, ka warretn aišžargah, lai šarp Greekeem un Turkeem ihštens nemees neišzeltōhs.

No Sawannas, 27. Nowbr. Šohdeen tē tee pirnee no Španijas šubtiti karrawihri atnahja un tuhlin aiš-gahja dumpineekem pretti.

Indeefchu dšihwe pehš fawas tizzibas.

(Šlattees Nr 41.)

Indeefchi gan no štohlahm dauds turr, un gandrihs katrā šahdšchā irr atrohdams kahds paganišts štohlmeisters, preekšch kurra buhdinas behrni itdeenas šalassahs ar el-ješ-lappahm un dšelis-griffelchm aiššainiti preekšch rakst-šchanas, bet wiššas tizzibas-mahzibas, to wišsch behrneem dohd, wairaf naw, ka tikkai negantas un breesmigas pa-falkas pahr elku-deeweem un til negohdigas dšeesmas, ar to šchohs eltus un tahs pašalkas šlawe, ta matti šahwu

jeffahs, tabs klaufotees. Ar tabdu papreefch-fataifschanohs behrens panahf to wezzumu, fur par lungu turrams; nu winsch ar lehwu drihstf kopya ehst, kamehr mahte tohs apdeene, fur winsch ar mahiti drihstf dusmotees un te fahahrt, zit patihf, un wai! schai, ja tabdu reifl preefch fawwa aiskaitinata dehla jeffos nemettahs un no ta peedohschanu ne luhdsahs par to, fa to aiskaitinajuff.

Bet pirms par Indeeschu dehleem stahstu, ka tee taif laika dshwwo, kad sawa mahja par kungeem jaturr, man ja-atabild ta jantafchana, kas warrbuht dascham lassitajam prahia eefrittuff. Ka tad irr ar meitahm? ka tahs teef usaudsnatas? Es falku: miht lassitaji, ja mums wihreefcheem irr jareezajahs, ka pee kristigas draudfes peederram, tad ihpafchi un fewifschti tas peetriht feeweefcheem. Jau no wezz-wezzeem laiteem wiffur, fur paganu tumfiba walda, feeweefchi irr un paleel par wehrtsenehm. Ta tas irr hjiis pee wezzeem Greekeem un Meemereem, tapat tas irr wehl schodeen pee paganeem un Wuamedaneem. Dif pee mums kristiteem feewas irr eenehmufchas to weetu, kuru Deews winnahm eerahdjis. Kad Indeeschu wezzoteem meitina peedfimsf, tad winneem launs, to zitteem stahstibt, lai gan pee dehla peedfimschana to ar preefu darra. Daudf tuhstfotfch nabbagas meitenites tadeht behniba jau teef ta nowahrdfnatas, ka nahwi atrohd. Preefch meitahm netaisa nefahdas zeremonijas, tahm nemahra nekabdu tizzibu, tahs pehz sw. Wedas mahzibahm newarrot debbestis nahst. Tapehz winnahm arri truhstf wiffi dshw-wibas preefi un tahs nelad newarr jautras un drohshas buht. Stohlās vreefch tahm pawiffam mahzibas naw; mahjās arr gluschi maf to eemahzahs; nesinnafchana irr winnu gresnumf. Bet fur frds naw pilbita ar deewifschigahm dohmahm, tur wels famu fehlu sehj, — tapehz arri Indeeschu meitas un feewas irr wiffiflittee Deewa raddijumi starv scho tautu. Mulfigs, karfts us kaunahm kahribahm meitens isaug un ee-eet tad laulibas-kahrtā, fur tai arri tifpat maf laimigu deenu seed.

Un tomehr kehrru lauliba irr wezzakeem pirma ruhpe tifpat pee meitahm ka pee puifcheem, kad tee pahri wahr defmit gaddeem. Diklihd puika stohlu atstahj un laut jif irr eemahzies, few usurru fagahdaht, tad wezzakeem peenahfahs tam feewu mefleht. Preezefchanahs irr wezzaku wakkā. Bruhte arween tohp no faweem wezzakeem pahrdohsa; bruhgana wezzaki to aismakfa woi nu ar naudu, woi ar gohwim jeb zitteem lohpeem. Kad bruhgans ar bruhiti kopya fawestf, tad weens ohtru stipri mustere. Bruhtgans fktattahs, woi bruhitei naw truhstfotf matti, kas nofihme, ka buhs neganta us bahrschanohs; bruhite mannahs, woi bruhiganam naw melni blekkifchi walga, kas nofihme, ka winsch driht mirs un t. pr. Kad nu kahdas simts tahdas musterefchana isdarritas un wiff us labbo isdeweef, tad faderrefchana beigta, un brahminam no swaigfnehm janofakfa kahsu-deena. Kad beidsoht fehj deena irr atrasta un tuwojahs, tad wiffi feidsahs us kahsahm fataifstees. Mahjas-preefchā uftaisa lappu buhdu (bubri), uftaisa altari, appufchto ar pukfchm, apgahda ar uppura-trauteem un wirfū ugguni aisdedsina. Kur altars, tur buhtu dohmahs, ka arri kahdas peeluhfchana us to weenigo Deewu, jeb wiffmasaf kahdas pamahzifchana, eepreeznafchana un stiprinafchana notifs, bet af, Indeeschu tizzibai to pawiffam truhstf. — Dif jauki irr pee kristiteem, tad jaunefki Deewa-galda-mahziba isgahjufchi, eefweytiti, kahda darbā woi ammatā eedohdahs, tur fawam Kungam kalpo to pagohdinadami un tam al-lasch paffak stahgadami, lai arri ammatā woi darbs laut ar kahdu wahru buhtu nofaukts. Un ja Deews tas Kungs tad weenu woi ohtru swehtā laulibas-kahrtā eewedd, tad tas eet pawaddihts ar draudfes swehtifchana. Ut, jif tad jauki kristigas dshwofchana laime un swehtiba

wiffā mahjā no winneem isplehshahs! Winnu frschu-preefs irr stiprinafchanahs is Deewa wahrdeem un winna swehtem sakramenteem, no kurreeem spehls, eedrohschinaschana un meers pahz winneem pluhst katrā laika un behdu-twaikā. Winnu abbeju grunte irr tas Kungs un Pestitajis un winnu weenigs mehfis, weens ohtram palihdfehst us muhshigu swehtumu un debbefu dshwofchana. Winnu wiffmihfatahs stundas irr, kad tee ta Kunga pagalmōs staiga; winnu wiffswehtafas deenas tahs deenas, kad kristiga draudse Deewa leelus brihnuma darbus peeminn. Tahda irr kristigu laulatu draugu dshwofchana, jeb tahdai winnai wajjadseja buht. — Pee Indeescheem tas tā naw; winneem naw nekahda stiprinadama wahrda preefch laulajamo frdihm, naw nekahdas pamahzifchana us kahrtigu laulibas dshwofchana. Ko winni laulajamam pahram fohta, irr tifkai beffpehzigas, tuffchas zeremonijas bes dshwibas un zeribas. Kamehr negantas peeluhfchana noteel, tohp bruhitei 3 traukt pilni ar uhdent uf galwas usleeti, bruhpahra rohkas ar swehto sahli fafektas, un kamehr schee trihs reises ap altari staiga, preefteri fawas laimes-wehlefchana runna. Nu bruhgans apfarr bruhitei to „Tali,“ kas Indeescheem laulibas-fihme ka pee mums gredfens, un tad „beses,“ weena fatne, ko Indeeschi mutte ehd jeb gremmo ka fchigant tabaku, teef wiffseem apahwata, tad laulafchana beigta. Daschi nu turr brangus kahsu-brauzeenus woi nu us palankineem*), woi us elefanteem; daschreis weest wehl pa deenahm jeb neddefahm atfahsas turr un ka tur wehl wiffas tahs kahsas tohp nofaukthas. Katrā weeta, katrā kaste irr sawadas eerafchas ihpafchi us kahfahm. Bet wiffās semmakās kastēs weena leeta irr fehj, ka no ta laika, kamehr kahsas noturretas, laulatee ihpafchi paleel par nabbageem kalveem. Us kahfahm winneem tif daudf weltifchana, ka ar fawu spehtu ween tee tahs nemaš nefpehji isvildihst. — eet pee baggateem laudihm aiskemitees. Ko aiskehmufchees, tas teem zaur kalpofchana ja-atdohd, un tadeht neretti noteel, ka kahsu-deena daudfeem grubhtas kalpofchana un wiffa muhshā wehrdfibas grunte leel. — Woi nenoteel arri pee mums wehl laut fur tā, ka bruhitei, pehz wezza eeradduma weltijohst, no puhra nefas neatleel pahri. Lai Deews dohd, ka fchis eeraddums, ka bruhitei jafchinfō wiffseem wibra-raddeem, arri pee mums driht pahrwehrtōhs eefschta, ka wiffi raddi bruhitei fchinkotū! — arri bes tam kahsu-deena pee Indeescheem naw zeribas deeno. Seewa finn, ka ta nu itt ihpafchi irr wehrdfene paliktuse. Arri no sw. Wedas grahmatu mahzibahm tai nenahf nekahda aistahwefchana, bes ween nizzinafchana un wahrdfnafchana. Tur pahz feewahm tā irr rakfihst: „Seewa tif mihto stahteetes, gulleht, pahstees, irr kildiga, fkaudiga un atreebiga, ihst falkoht pee winnas irr wiffi netikumi.“ Tapehz, turpat Indeeschu swehtōs rakfōs arri irr fazzihst, ka wihram feewu buhs pahrmahzihst. Winnas weenigs tifkums, kas tohp flawehts, irr pilniga paklauffchana. Wihrs irr winnas deews. Nekad ta nedrihtf wihru pee wahrda pafaukt, nekad tam lihdsās staigahst, nekad ar to kopya ehst; kluffu zeefchoht tai wihram jakalpo, kamehr tas ehd, un pehzaf jaehd, kas wihram atlizzis. Wihrs, kad feewu mihltigi usrunnatu, darritu fewi fmeektigu, — kad papraffitu, ka tai klahjahs, jeb pehz feewas padohma un gribbefchana kahdu reifi darritu, tad tas tam buhtu par leelu kannu un fahpehm. Ka tahdā buhschana, kurras grunte pafchōs tizzibas rakfōs stahw, tur nekahda familtias dshwwo un raddu mihlestiba newarr eefelt, to man neweenam newajag stahstihst. — to katrs patš fapratfihst. Kur Deews to namu neustaisf, Tur tuffchums, fsumjas wald un raisf. (Us preefchu beigums.)

*) Palankini irr nefamee krehstf; par mafu ihpafchee nefseji weegli un ahtri zilwetus us teem nonefs.

Meds fur femme preefsch flinfeem.

Lai gan pee muhsu mihsfeem tautas brabfeem gaisma sawus: ihligus starrus atlaisch, tomehr wehl irr deesgan pahrgalwigi tumftbas mihsotaji arri muhsu starpâ, kas fâ Spanijas Burboni gaismai pretti stihwejahs. Tahdus wiswairal atrohdam starp deenesneeseem t. irr, pee kalpeem, — fâ to tē israhdischu.

Septembra mehnescha beigās arri pee mums Kursemmes widdū, isgabja walloda, kas sawadu rikofchanohs isdarrija. Wissi deenesneeki taifjahs braukt us Mihgu pee generat-gubernator funga uu braunza arr. Gan nu nesinn, woi wianni pee ta augsta funga bijuschi, woi ne, bet to stannu, fâ tad taifjahs un arween wehl taifjahs noet us sweschu, kufschu semni, pār kurrū wianni kohpâ runnajahs un stahsta warrigas leetas. Pirmais: Klaus, man pee gubernatera tiffa teiftis, fâ us maso Rossiju*) muhs subtitsehoht ar fuggi, pa tuhstoscheem us reis, tadeht nu wehl jagaida, kamehr tahds skaits buhs pilas. Zekka-barribu un wehl dserramu-naudu klacht krohnis dohs; un kad aitsnabstun nosazzitâ weetâ, tad dabbusim no il katras lohpu slaktas pa pahrim: prohti 1 aunu, 1 aitu, 1 gohwi un 1 bulli un t. pr., un tad wehl 25 rubtus naudas, preefsch dsihwes eefahschanas. — Dstiris: Wai sinn, brahl, esmu dsirdejis, fâ tur dikti labba dsihwe, kas par fittu semmi! tur wihsna un rosinu lohki augohz; ftuiju lohku gan tur ne-effohz, no fâ ehtas buhweht, — fur weenreis labbibu sehjoht, tur diwireis warroht pfaut. Bet fo lai darra, fâ muhsu lungi mums negribb wehleht turp eet, jo tee sinn, fâ wianni tad paliks bes barrotajeem. Trefchais fazzija: Tur tai semne firmis augohz til leels, fâ behna galwa; tur merino aitas pa pulkeem staigajohz, til waijagohz kaut un eht, — wiss tur effohz papiluum, til ehdaju un dschraju truhstohz. Gan agral tur tahdi effohz bijuschi, bet tizzibas deht israiditi. No faltuma (aufsumma) tur itt nelo nesunohz, jo wasfara ween tur effohz — ar wahrdu falkohz, tur peens un meddus tekkohz; laikam schi effohz ta Israela behrneem apschlita Kanaana semme! (Kad til ween naw ta Leiputras-semme, fur newarrehz zaur beesas-pntras kalnu zauri isehstees!) Tad wehl kahds wezs isdeenejs saldats fahia fâ melst: Klausfeet, brabti, esmu tabtu un tuwu bijis un arri paschu Jerusalem apzeemojis, bet til labbu semmi ne-esuu atraddis, fâ weenu gabbalu Kreewu semme un tas gan buhs tas pats, us kurren juhs guibbat aiseet. Tur no uhdens un no putras nelo negribb sinnahz, til no wihsna-ohgu angteem pahrtet; uhdens alla tur pawiffam uaw. Par leelu brighnumu redseju kalnu, no fâ meddus isteff, bet newarreju tur palikt, jo deenesis to newehleja. (Schis gan arri tahds zilwezinsch, kas ar saweem jaukeem stahsteem

*) Masa Rossija irr masa Kreewu semme, fâ to dascham neprahntseem esmu isstaidrojis.

sawu galwu gribb par ritteni darriht. Un tomehr neweens no klausitajeem nebij tahds, kas to par wianna melleem buhtu israhjis.)

Un, Deewamschehl, arri pateesi dsirdam un dsam, fâ schee neeki teef turreti par pateesibu! Tahdâ wihsē pee schi grubta gadda daschs kalps sawu mantau par neeku naudu pahrdewis, us prohjam braulschanu fataifidamees. Bet pehdigi newarredami ar sawu masu krahjumu no weetas kluht, bes maises un bes ruhmes paliktuschi, kriht pagasta preefschneeseem klacht, lai nu par scheeem gabda.

Tadeht zitteem, lam arr warrbuht kreisa aufs nees, peesauz: Wehkt draugi, nenemmeet scho gekku un lihbsbeedru wallodas un darbus par preefschschmi, — wianni sawam pascham pohstam pretti schesjuschi. Wiss tas, fo wianni stahsta par generat-gubernatora apschlischanam, irr tiffai isdohmati neeki ween, ar fo wianni starp fainneeseem un deenesneeseem gribb nemeeru zelt. Tahdas semmes, fur bes darba warr dsihwoht un fâ tee melsch, tahdas muhsu Keisera walstē pawiffam naw. Tahds, kas aiseschanas dohmas sawâ galwâ dabbujis, lai labbat melle padohmu pee pasihstameem mahziteem kungeem, kas teem ihstu taifnidu isstahstihz, bet ne pee pasaules stahguteem, schihdeem un tshigganeem, jo fâ warr alis allum gekku rahdiht, — beidsset teem abbeem ja-kriht bedrē. U . . . t.

120 werstes.

Kad saldats nahf fehrst, tad manni mehds apmelleht, par fo katru reis preezajohs.

Wakkar' manni apmelleja papreefsch weens saldats, fâ pulks Wianu semme stahw kohrteli. Sirds fahpeja klausotees, fâ winsch par to baddu stahstija, fo ar sawahm paschahm azzim bij redsejis.

Tad nahza ohts saldats, fâ pulks kohrteli stahw Pohlos. Mehhs parunnajamees par daschadahm leetahm, arri par saldatu behgchanu. Kreetas puifis kas riktigi lohst wilzis, nekad nebehgoht. Tee behgt effohz no teem, kas par naudu gabjuschi. Tâ arri weens no stahstijaja puffes, kas par naudu gabjis, behdiss. Latweeschu saldats no wirsneeseem teekohz mihsoti wiannu ustizzibas deht.

Tad wehl saldats man stahstija, fâ pee wakkarina wianni pulkâ gabjuschi, 94 saldats. Bet wiinneem us pilsehtu effohz bijis ja-eet 120 werstes. Wirsneeks ween ar eisenbahui branzis. Wirsneeks, no muhsu tizzibas, ar winneem reisa pee galda gabjis.

Un kad saldatam prassiju, wai grubt' ne-effohz bijis wakkarina deht 120 werstes turp un atkal 120 werstes atpalkat staigahz, tad winsch fazzija, fâ par to nekaz nekattoht.

Woi schee saldats daschu labbu muhsu starpâ neaplaune, kas no wakkarina atranjahs, jeb fâ fâ par garru laiku ween nahf, lai gan Deewa nams un altaris wiannam gandriht preefsch azzim stahw? Diwreis 120 werstes!

Behteris un Tschaukste.

Tschaukste. Nu, labriht Behter, fur tad tu til ilgi atkal biji? Ne-efmu tewi redsejis no ta laika, ka tad pa Mahrtineem lohpa sohfi ehdam. Sau gribbeju eet tewi raubsiht; — man, — lai gan darba taggad papilnam — tomehr garsch laiks, kad tewi neredsu.

Behteris. Gan driht jau ta isdemahs, ka tu manni pawiffam nebuhtu dabbijs redseht.

Tschaukste. Ka ta?

Behteris. Palausees tiffai. Preefsch trim neddefahm tiffu us eelas sabraukts. Es jau gan fargohs un, ta falloht, turru azzis preefscha un pafkata, bet ka lai zilweks isfargahs, kad zits tihfschi tewi gribb nelaimē gahst. Tas jau bij pascha pirmā seemā, kad tahds brangs kammanu zefschs gaddijahs. No kalku-eelas nahldams, biju itt laimigi jau fungu-eelat pahri, pee Kamarina bohdes us stuhra tahdā weetā, fur brauzejeem wairs naw nelahds zefsch, — tē us reis juhtu ilfes gruhdeenu kreisa ausi un ar to paschu gruhdeenu manni no-gahsch gar semmi.

Tschaukste. Kas tad tas tahds lohps bija, kas tā teescham tew wirsū brauza?

Behteris. Lai azzumirli es pats to newar-reju sinnahst, jo redsejis neweenu nebiju, tapehz, ka jau biju no ihsta brauzama zella ahra. Pats nesinnu, ka atkal peezehlahs; bet to juttu, ka galwa bij durna un kreisa ausis neganti sahpeja un laudis, kas laht bija, fazzija, ka ausis man effoht pawiffam puschu un affinis telfoht.

Tschaukste. Bet fur tad tas aplams brauzejs palikka, woi tad to kahds nesakehra?

Behteris. Kas tad to lai barra? Woi nesinni, ka schinnis laikōs katris dohma: ne manna zuhla ne manna druwa. Bits atkal bihstahs no tahs wasaschanahs pa feschahm un polizejahm, kas schinnis laikōs leezimeelam jaisturra. No nu runnahst no zitteem, — turpat us weetas bij weens polizejas lungs, pristaws woi kwartalneeks kahds; tas til manni — nesinnu woi no teefas, jeb til apfmedams — jautaja, woi es effoht eewainohts? Kad tam sawu affainau ausi parahdiju, tad tas til pafkat ween noslattijahs tam, kas manni bij pagahsis un kas muddigi aisbrauza pa lohpeelu prohjam. Sinnams, es tai brihdi un til tahst wiina nummuru newarreju redseht, jo tas bija weens no teem weenjughu suhrmanneem. Behzamal laudis stahstija, ka tam weens diwjuhgu ohrmans brauzis pretti un tas ahtri sfreedams, no zella greejees ahra un ta man usfrehjis.

Tschaukste. Tad ta polizejas-fargi, kas til mas sawu peenahlamu sinna. Tahdā weetā, fur til daubj kauschu, — tur warr burlaka meerigi ismult, nu tad jau pascha deenas laika us eelas neweens sawas dshwitbas newarr buht drohfsch. No

palihds tad wiffi eelas waktneeki un fargi, kad tahdā brihdi tee atli. Paher teem suhrmanneem pascheem jau naw wehrtis mehli deldeht, zil tur naw tahdu, kam tee tschetrlahjainee prahtigaki nekā wiina paschi; kamehr taggad tohs us polizejas nefukka ar rihtstehm, tamehr tahdi tehwiini wairs nepahr to nebihstahs un no gohdu tee sinn masal ka zuhka siinu no faules.

Behteris. Deewamschehl, ta gan irr, — lai gan sinnams, wiinau starpā atrohdahts ihsti gohbdigi zilweki arr, ka jau wiffur. — Woi tahds sahtneris sinn, ka man wehl scho baltu deenu sahni dikti sahpy, ka nesinnu, woi nebuhs kahda ribba pahrlausta. Tāpat ohtrā deenā muhju eelā tahds apdsertis nelaimē sabrauzis feewu, kam isgruhdis sohbus no muttes, tā, ka ta apgihbuse palikkufe guktoht un tam — ahtri laimejahs aisbehgt, lai gan kauschu pilna eela.

Tschaukste. No tahdi rungas-harribas behda paher ohtru zilweku, — jo kamehr tohs ka swehrus nebihda un newalda, tamehr tee arr israhda sawu swehra dabbu. Paher wahrdeem un liffumeem tahdi nelo nebehda. Paher Deewabihjafchanu jau tahdam nelo nestahsti, tad tew tuhlin prahsihs, lai wiinnam to Deewu parahdi. — Tahdi pat lahga brahlischi buhs bijuschu tee diwi, kas aisgahjuschu draugu swehtkōs Jesus hasniza zitteem apgrehzibu dewuschu.

Behteris. No tad tee darrijuschu?

Tschaukste. Tee, sinnams palluffu, wiffu sprediki mehbiuschu, mahzitajam us katra wahrda atrunnadami ar sawu gudribu; un kad mahzitajs aishugschanas turrejis, tad rehkinajuschu pafkat, zil rubulus mahzitajs par tahm eenehmis; kad jau lihds 20 rubleem farehkinajuschu, tad weens no wiinneem eeteizees, ka dikti ehst gribbotees un tad gahjuschi prohjam.

Behteris. Nu, tee arri bijuschu no teem labbajeem. No tad tahdi hasniza gahjuschi!

Tschaukste. Tee buhs no teem pascheem, kas hasniza eet sagt zeppures, leetus-schirmus u. t. pr.?

Behteris. Wat Deewin, kahda besdeewiga taggad pafaule! Kahdu gallu tahdi elles-prauki nems!

Grahmatu sinnas.

See Mahjas weesa drikketaja Ernst Plates Rihgā, nupat palikka gattawa un wiffas grahmatu bohdes dabbiujama Seemas-fwehtku dahwana preefsch behrencem jeb: kristigas dseefminas Kristus peedfischanaī par gohdu. — Raksa 5 kap.

Undeles-sinnas.

Rihgā, 5. Dezbr. Laiks peelaidees, lehns un miglains. Raudas turgas. Walfis banka bišetes 88 rub., Wids usfal-lamas kihlu-grahmatas 100 rub., neusfalkamas 90½ rub., Rihgas kihlu-grahmatas 87½ rub., Kussemes usfalkamas kihlu-grahmatas — rub., 5 procentu usdewu bišetes no pirmas leeneschanas 138½ rub., no ohtras leeneschanas 136 rub. un Rihgas-Dinaburgas oshsu-zella ahzijas 120 rub.

Arbildedams redaktehrs A. Leitan.

No jensures atwehchts.

Rihgā, 6. Dezbr. 1868.

Sluddinafchanas.

Rihgas pilsehtas lassa-follegiuma waldischana to pilsehtai pederrigu Rinka muischu us renti isdohdama nolittuse sohlischanas-terminus (torgu) us 7., 9. un 14. Januari 1869 g. prohti preefch:

1) Rinka-muischas muischas semmi libsi ar pufsmuischu Slehperi fur tohpä 360 pubrweetas tihumu un 611 pubrweetas plawu;

2) Unnes-muischas pufsmuischas semmi, fur 184 pubrweetas tihumu un 213 pubrweetas plawu; no 23. April 1869 eefahloht us 24 gaddem.

3) to pee Keeluppes stahwedamu Wahnas-Kroghu libsi ar sweijofchanas-waku Keeluppe un to turllacht pederrigu 26 pubrweetas leelu plawu no 23. April eefahloht us 12 gaddem;

4) tahs ta nosauktas krohna stegu gannbas pee Bennuschem 13, pee Raupeem 19 un pee Leitau zeema 23 1/2 pubrweetas leelas, no 23. April 1869 fahloht us 6 jeb 24 gaddem.

See, lam schahs rentas-weetas patitohs us renti nemi, teel fah usazijnati, 14. Januari 1869 g. pulstien 1 pehz pufdeenas pee augfah minnetas follegiuma waldischanas melbeters un fawas sohlischanas usdoht, bet pa preefch turpat tahs isrentefchanas nolittunus apstatiht un to nolittu drohschibas-naubu eemalfah. 3

Rihgas rastusi, 30. Nowbr. 1868.

Mahjas uhtrupe.

Pirmdena tai 30. Dezember 1868 g. ap pulstien 12 hts ofjionu istaba Mahlbeu-eela Nr. 14 us wairaksohlischanu pahrohts tas ar Nr. 17 apstomehts, Sauslaeka, Dahys-eela stahwedams nams libsi ar dahru w. ais reepfleghera furan un pretim teefas-sullaina Taube nammeem. Tuwalas sinnas latra deena pee mannim dabujamas.

C. Helmsing, pilsehtas ofjionaters.

Wisseem pee Dubbinskas pagasta, Zehsu kreise un Zehsu basnizas draubse peerafhtiteem walstis-lohjelkeem teel zur scho sluddinafchanu sinnams darrihts, ka tai 31ma Dezember f. g. wajaga pagasta-waldischana eemalfah fawas Krohna- un zittas malfaschanas un wisseem, lam tas laiks lohjes wilt us salbatu deenestu, tai 3. Januar 1869 pulstien 8nds no rihia atrahlt teefas mahja, to luhjs appafsch rakstia waldischana wisseem walstis-lohjelkeem sinnamu darriht, ka ari te, las to nepallauschs strahpe krittilhs.

Dubinskas pagasta-waldischanas waheda: Zehsis, 2. Dezember 1868.

Pagasta wezzatajs: J. Ehner.

[Nr. 188.] Strihwers P. Wihbe.

Wisseem pee Jurgu muischas pagasta, Zehsu kreise un Zehsu basnizas draubse peerafhtiteem walstis-lohjelkeem teel zur scho rakstu sinnams darrihts, ka winneem tai 2. Januar 1869 pagasta waldischana wajaga eemalfah fawas Krohna- un zittas malfaschanas un wisseem, lam tas laiks, lohjes wilt us salbatu deenestu, tai 3. Januar 1869 pulstien 8nds no rihia atrahlt teefas mahja, — un luhjs appafsch rakstia waldischana to wisseem walstis-lohjelkeem sinnamu darriht un beelohdinahlt ka winni to nepallauschani strahpe krittilhs.

Jurgu muischas pagasta waldischanas waheda: Zehsis, 2. Dezember 1868.

Pagasta wezzatajs: A. Janfohn.

[Nr. 311.] Strihwers P. Wihbe.

Usazinafchana.

Laimeschu komiteja preefch trufhuma zesdamem usazina fawus beedrus swehteenä tai 15. Dezember f. g. pulst. 1 pufdeena Latweeschu beedribas namma (Pehterb. Uherihga, Kalku-eela Nr. 9) pilnigi fapulzetees, tai warretu pahf schis komitejas darrihchanahm aspreeft.

Komitejas preefchaneels:

Johann Wose.

Drickelhs pee bilshu- un grahmatu-dricketaja Ernst Plates, Rihga, pee Pehtera-basnizas.

No Sweizeem muischas pagasta teefas — Rihgas-Wolmares kreise un Wezz-Sallages basnizas draubse, — tohp sinnams darrihts, ka ta nomirufcha Dischler mahjas fainneela Pehter Rannehl pakkal palittuse mantiba tai 26. Mai 1869 g. isdallita tiks, tapehz wiffi, lam no ta minneta Pehter Rannehl labdas parrabhu praiffschanas, jeb ari tahdi, las tam buhtu parrabba palittufchi, libsi augfah minnetai deenai pee Sweizeem muischas pag. teefas peenemti tiks; bet pehzat ne weens netaps klauhts, bet pehz ittumeem isdarrihts.

Sweizeem muischas pag. teefä, 30. Nowbr. 1868.

Preefchschodetajs A. Rohliht.

[Nr. 108.] Strihw. M. Behrsin.

No Sweizeem muischas pagasta teefas — Rihgas-Wolmares kreise un Wezz-Sallages basnizas draubse — teel sinnams darrihts, ka ta konkurfi kritufcha Mantas fainneela Kristopa Tomson ofjione pahrohta mantibas dalka, tai 26. Mai 1869 g. taps isdallita, tadeht wiffi tee, lam no ta Nr. Tomson labdas parrabhu praiffschanas, tai libsi augfah minnetai deenai pee schis pagasta teefas peeteizahs, pehzat ne weenu neklauhts, bet pehz ittumeem isdarrihts.

Sweizeem muischas pag. teefä, 30. Nowbr. 1868.

Preefchschodetajs A. Rohliht.

[Nr. 110.] Strihwers M. Behrsin.

Wiffi tee puifchi, las no Widsennes pee Mangalmuischas pagasta Rihgas apriakti un Dinamintes firpehle peerafhtijufchees, tohp no Mangalmuischas pagasta waldischanas zur scho usazijnati, tillabb fawas Krohna-nodohschanas, ka ari to no dahcheem wehl nemattaru nekruhshu beedribas malfu, wifwehslati libsi 20. Dezember f. g. scheid nomalfah; tapatt ari fawas kristamas grahmatas, deht wezzuma sinnaschanas libsi parent.

Mangalmuischa, 28. November 1868.

Pagasta wezzatajs G. Rink.

[Nr. 197.] Strihwers F. Starre.

Swehteen', 8. Dezember no pulst. 3 libsi 5 Wehrmanna dahra leelaja sahle stahfischu pahf gaisu, to wiffu israhbidams us dabigu un flunstigu wiffi, lai latram buhtu weeglt faprohntams. Klauhtajeem latram jamalka 20 kap.

E. G. Heuschels Wolmarä (pee Saunbrahta)

Treija namma pee basnizas,

peedahwa no fawa leela trahjuma par lehtatu zennu ta libsi schim: fennas-lampas, karrajamahs-lampas, galbalampas, wehweru-lampas, laternus, petroleium-daffi, ziltinderus u. t. pr.

Rihgas Latweeschu beedriba.

Swehteen' tai 15ta Dezember pulstien 3 pehz pufdeenas runnas - wihru fapulzeteschana hts. Spreedihs par buhtes eetaiffschanu.

Preefchschuecziba.

Tauna drehbju pehrweschana un drickeschana.

Pehterburgas Abr-Rihza leela Aleksander-eela Nr. 37, blakkam beckerim Kallbrenner.

Sche teel wadmata, pufswadmata, lakkati un drehbes ar wiffodabu pehrwehm pehrweti un ar tabbam pufkebim un kantebm pehz faunneem mufstureem apdricketi. Mannas pehrwes zur malfaschanu wis nenoeet un zennu til leh'i apwehfinaju ka neweens zits, p. pr. kleins par 1 rubl., leelus lakkatus ar 2 pehrwehm dricketus no 1 rubl. 25 kap. eefahloht un t. j. pr. A. Danziger.

Drehbju pehrweschana un drickeschana

Pehterburgas Abr-Rihga, Smilshu-eela Nr. 19 epretti Aleksander-Newski basnizai.

Wadmata, willa un lakkati wiffas pehrwes te teel pehrweti, ta ka ari lakkati ar diwabh un trim pehrwehm apdricketi par lehtatu zennu. Pehrwetajs A. Jacob.

Zehklas-ansas, Parribas-ansas, Weeschus un rudsus

pahrohts leelas un mafas partijas

F. A. Tatarin.

Selgamas Abr-Rihga,

Pastelofchanas warr usdoht un tiks la prahtlgi pretti nentias G. G. S. et fantori, Smilshu- un Sirgu-eela us stuhra Nr 10. 3

Scha gadda

Wahjsemmes rudsu milli, kweeschu milli no wiffodabu portebim, kweeschu grihs un kweeschu ruppi milli, meeschu un grillu patraini, rupjshs un smalkahs kweeschu ilijas teel par lehtatu zennu pahrohtas us Ranka dambja pee meldera W. Borchert. 2

G. Braun,

palk-lambaris un pehrwoju-bohde. Kalku-eela Nr. 1, tur sakkis us diwihim, peedahwa us swehtiteem Mostamas milus un fischu raugu, balto fihrupu 10 kap. par mahzjinu un petroleiumu 28 kap. par stohpu.

Wolmarä

pee tohpmanna G. C. Tren warr dabubht labbato gahfchi begdamu petroleium-ehji.

Wolmarä.

Darru zur scho rakstu sinnamu, ka es no 1. Dezember wiffu bes eljes peeltischanas par 8 kap. mahzjinu labfischu. D. C. Dieticus. 3

Tauna bohde.

Kohp-eela tai namma ar Nr. 2, tur libsi schim tohpmanna kungs Geo. Ed. Berg andeleja, esnu 2. Dezember f. g. eerfhtejis

tuhku- un drehbes-bohdi, tur tillai wifsojannako un brangako prezzt tuureschu un pahrohtschu.

Beenijameem pirzejeem scho prezzes trahjumu peedahwadams, apschlu allasch pahf to gahdacht, ka pee mannim tillai labba prezze par lehtatu zennu buhs dabubnjama.

A. Grofchke. 3

Krusta nešēja.

(Stat. Nr. 49.)

Fridrikis eesahumā gan sarahwāhs, kad dakteris tahdu stipru walodu uš wiāna runnaja. Bet wiāsch tal flaidri atflahrta, ka mihlestiba dakteri uš peerunnāschanas šlubbinaja un tadeht kouns nepalikka.

„Šuhs gan pilnu taišnibu runnajat“ — tā Fridrikis atbildeja — „bet tē, kur tahs breešmas notikušas, tē, to flaidri juhtu, nekad pee dšeebināschanas netišču!“

„Šums arri tē nebuhs palikt“ — tā dakteris atbildeja. — „Reišofim lohpa uš kahdu pušgaddu uš Helweziju, Franziju, Italiju. Mannim atšpirbšnāschana gaušči waijadšiga un tadeht šewim weetneču no Tehrpatas jau ešmu gahdajis. Reišojat lihš, tad Šuhs melnas dohmas šuddihšs kā duhmit. Reišojat, tad palikšēet wešeli!“

Šči waloda Fridrikam lohči patikka un kad arri wezzaki dehlu ušflubbinaja, lai daktera padohmam pašlaušoh, tad abbi, dakteris un Fridrikis, jau pež kahdahm deenahm aišreišoja.

Un redši! daktera padohms bij labs. Fridrika bahli waigi pamašhtinahm palikka šarkanati. Šweščas pušes redšedams un ar šweščas pušes šaudina eepašhdamees, Fridrikam neatlikka waktas, ar šawahm wezzahm melnahm dohmahm šautees, wiāsch palikka jautrašs un preezigāšs. Beidšoh arri žeriba Fridrika širdi šahla želtees, ka žeriba, ka warrbuht ar laiku, pež gaddeem, Eliše wiānam rohku un širdi dohšohot. Fridrikis bija gattams, ar preeku 7 gaddus kalpoht kā Šehšabs, kad tik ween Eliši par šewu warreja dabbuht.

Ar kahdu žeribas pilnu širdi Fridrikis ar dakteri pahrnahža mahšā. Bet tē wiānam ilgi nebij meera. Wiāsch tehvam luhšja, lai wiānam šaujoht, kahdus gaddus Peterburgā dšihwoht, kur Elišes tehws wiānam drihš warroht weetu gahdah. Tehvam tas gan wairaf buhtu patizzis, ja dehšs tehvam pee muiščas waldišchanas buhtu palihdšejis. Bet kad dehšs wezzakeem wiššu šawu širdi atwehra un arri nešlešpa, ka beš Elišes nekad šaimigs newarroht buht, tad wezzaki dehlam pretti waišs nebija.

Jau Mai mehneši Fridrikis bija Peterburgā. Šinnams, ka ar Elišes tehwu apmekleja un Eliši redšēja. Bet wiāsch štipri bij apnešmees, Elišei eesahumā ne uš kahdu wišši parahdiht, ka wiāsch to mihtojot un ka wiānas deht uš Peterburgu ešohht nahzis. Wiāsch papreekš Elišei gribbeja parahdiht, ka wiāsch ešohht wehrts, Elišes rohku un širdi dabbuht.

Elišes tehvam ašrupšs Peterburgas peederreja masa muišchēle, kur par waffaru ar meitu dšihwoja. Tē Fridrikis neretti bija par weest. Tē arri Fridrikis un Eliše weens ohtru dabbuja, guntigi pašiht. Un Eliše šew pašchat newarreja šleht, ka

šhis jaunellis ar baggatahm garra dahwanahm no Deewa apdahwinahšs ešohht un ka arri širds wiānam ešohht wešela, šlaidra, wiššadu labbu tikumu pilna. Eliše labpraht ar Fridriki bij lohpa. Ne-weens zits no teem dašchadeem weeseem, kas tehwu apmekleja, wiānam lihšs netikka.

Ap šcho laiku koleras šehrga Peterburgā šahla plohšitees. Ašrupšs pilšsehtas gaišs šinnams bij wešeligāšs ne kā pašča Peterburgā, Elišes tehws Fridriki tadeht luhdja, lai uš kahdu laiku nahšohht pee wiāneem dšihwoht pa šemmehm. Šešahumā Fridrikis gan prettiturrejāšs. Bet kad arri Eliše šawas luhgšchanas ar tehwa luhgšchanahm šawee-noja tad Fridrikis pašlaušija.

Tā nu wišši trihs lohpa dšihwoja. Tē abbeē katru rihtu brauja uš pilšsehtu un šawas teesas darrišchanas išdarrijušči waffarā atkal pahrnahža muišchina.

Laišs pagahja. Fridrikis jau gandrihš 2 gaddus bija Peterburgā. Eliše wiānu uššattija gandrihš kā brahli, lai gan wiāsch Eliši uššattija ar pašwiššam zittahm, ne kā ar brahla azzim. Bet wai Elišei warrbuht newihlahš, dohmadamai, ka wiāna Fridriki ar mahšas mihlestibu ween mihtoja? To uš preekšču redšēim.

Peepēšči Elišei leelas behdas ušbrulka. Tehws apširga ar karštum guktu un tik štipri, ka uš šchiršchanohš bij jadohma.

Kad Fridrikis weenreš weens pats pee wahjineela gultas šehdeja un dohmaja, ka wezzais kungs ešohht eemidšis, tapež ka jau ilgaku laiku pilnā meerā gulleja ar aiššlehtahm azzim, — tad wahjineels peepēšči šawu balši pažehla un šazzija:

„Fridriki, wai Eliše tē ir?“

„Nē, es ešmu weens pats pee Šums. Wai mannim buhs eet un Eliši šaukt?“

„Nē, es luhšsu aiššlehdšat durwis. Man ar Šums šarunna.“

Fridrikis peepildija, ko wezzais kungs pažehreja un tad atkal pašehdahšs pee gultas.

Wahjineels ar trihžedamu balši un šazzija tā:

„Šas laišs ir šlaht, ka Eliše weena patti buhs pašaulē, beš tehwa, beš mahšes, beš wihra. Šs wešels waišs nepalikšču. Man šamiršt. Šiaufa-tees, par ko mannim ir behdas. Eliše no šawa nelaika wihra maš naudas ween mantojušt. Mannim arri nau daudš naudas. Un to pašču maso šaptalu dašchadeem wišreem ešmu aišdewis. Kad abbus šaptalus, wihra šaptali un tehwa šaptali, šaliks lohpa, tad Eliše gan warrehs žauri tik. Bet kā tad Elišei išdohšees, to aišdohto naudu atkal rohlā dabbuht? Ša prahtigs wihrs tai nepalihdšehš, tad nabbadšitei ka nauda šuddihšs un tai truhšums buhs žazeēš. Wai tad nu Šuhs, mihšlais Fridriki, mannim un Elišei to mihlestibu gribbat parahdiht un par to gahdah, ka tai ka nauda rohlā teel?“

Fridrikis atbildeja ar affarahm: „Ja Sums tee-
scham til drihs no mums jafschirrahs, tad labpracht
un no wiffas firbs wiffu to gribbu peepilbiht, fo
no mannim pagehrat. Es apfoblohs un apnem-
mohs, par Elisei gabdaht itt ta par famu meesigo
mahfu.“

„Pateizu Sums, pateizu Sums no wiffas firbs!
ta wezzais lungs fazzija un Fridrikam rohku speeda.

Na wezzais lungs bij paredsejis, ta arri notifka.
Pehz kashdahm deenahm nahwes engelis to ataizinaja.

Schinni behdulaita Fridrikis Elisei bij par at-
balstu, par eepreezinataju, par brahlit.

„Elise,“ — ta winsch fazzija — „Tuhz nebus-
feet weeni paschi. No brahlis preeksch mahfu warr
darriht, to darrihschu. Tuhzu tehws mannim weh-
lejis, par Sums gabdaht. Par to wehl kappâ win-
nam pateifschu.“

„Es to sinnu gan, Fridriki,“ — ta Elise teiza
un Fridrikam rohku fneedsa.

Elises tehws gulleja kappâ. Wihra rabdu win-
nai nelahdu nebija Keisara pilsehtâ. No wezzaku
raddeem til weena palkawneeze G. te bij apmettu-
fees us dsihwi. Schai nebij behrnu, parleeku bag-
gata winna arri nebij un ta tad labpracht Elises
luhyschanu peepilbija un ar winnu kohpâ weenâ
kohrtelt dsihwoja.

Elise kahroja pehz weentulibas un tadeht no
Peterburgas schkiramees ar raddineezi kohpâ dsih-
woja tanni muischele, fo no tehwa bija mantojusti.

Fridrikis ilgaku laiku ar Elises naudas-darri-
schanahm publejahs. Winnam arri ittin labbi is-
dewahs, ta ka Elise gluschi labbi warreja zauri titt,
lai gan baggata nebij.

Fridrikis retti ween Elisei apmelleja, bishdamees,
ka zaur beesu apmellechanu winnas labbu flawu
apfahdeschoht. Ja sawai firdei buhtu pallausijis,
tad neweenu deenu nebushtu pawaddijis, bes ka
winnu nebushtu redsejis. Un Elisei par winna
nahfchanu ikreis leels preeks bij, to flaidri warreja
manniht.

Ap scho laiku Elise sahla fewi paschu mohziht.
Winna few paschai bahrgi pahrmetta, ka til firuigi
un til nepastahwigi famu nelaita wihru wairs ne-
peeminnoht ta agrat! Gan wihra bilde pawiffam
is winnas firbs nebij fuddusi. Bet o htra bilde
gaddijahs, kas arri Elises firbt bij eekohrtelejusees.
Un schi bilde sinnamâ bija Fridrika bilde, Fridrika,
kas winnai til dauds mihlestibas bij parahdijis, fo
pats tehws til augsti bij zeenijis un fo winna patti
arri jau fenn ta sweschineeku wairs nebija usskat-
tijust. Wai tas nu bij pareisi, ka winna famu ne-
laila wihru til ahtri bija aismirfusi? Wai tas ne-
bij grehks, ka winna Fridriki mihloja? Un kas
tad winnai apgalwoja, ka Fridrikis winnu mihloja?

Tahdas un lihdsigas dohmas Elisei prahta schah-
wahs, ta ka winnai nelahda meera nebija.

Ap to paschu laiku arri Fridrikis bij nemeera
pilns. Tehws winnam tahdu grahmatu bij raf-
stijis: „Mihlais dehls! Lawns mahtes brahlis Rahrlis
mannim grahmatu laidis. Tu sinni, ka mahtes
brahlis Kaunas gubernâ dsihwo leela muische, ta
atrainis, bes behrneem. Winsch flaidri juht, ka
deenu no deenas paleet schwaffaks. Winsch tewi
luhds, ka tew' no deenesta buhschoht atluhgtees un
lahdus mehneschus pee winna dsihwoht. Winsch
wiffu to leelo muische tewim gribb atstahht un gauschi
wehlejahs, preeksch mirschanas tewi wehl redseht
pee fewis.“

Kad Fridrikis to grahmatu bij lassijis, tad firbs
winnam tublit us to nessahs, jo drihsal' jo labbal'
pee mahtes brahla aisreisohht. So Fridrikis winnu
jau no behrnu deenahm gauschi bij mihlojis. Na
puika un ta jauneklis winsch dauds reisahm ilgaku
laiku mahtes brahla pillt bij pawaddijis un mahtes
brahlis arween ittin laipnigs un mihligns prett winnu
bij isturrejees.

Fridrikis famus preekschneekus luhbsa, lai winnu
us trim mehnescheem atlaischoht no deenesta. Preeksch-
neeki kahwa.

Wehl tanni paschâ walfarâ winsch brauza pee
Elises, winnai to stahstihht un tai ar Deewu! fazzihht.

Wai nu warrbuht tas fenn sagaidihts bishdis
flahht bija, Elisei famu mihlestibu isteikt? Bet wai
tad winnam tai arri tas nebij jastahsta, ka zaur
winna lai gan netihfchu wainu wihrs un dehliat
bohja gabjuschi? Un wai tad Elise winnu ne-ee-
nihdehs un no fewis ne-atgruhdihhs?

Ta Fridrikis, us muischianu brauzohht, pee fewis
spreeda un dohmaja, kamehr beidsohht apnehmahs:
„Ja, es winnai teifschu, zil karsti winnu mihloju!
Bet es winnai arri teifschu ka wainigs esmu pee
wihra un dehlu nahwes! Kad es to flehptu, tad
es azzis drohschi wairs newarretu pazelt, tad es
par blehdi paliktu! Es Elisei wiffu teifschu! Tai
tad winna mannim spreesch mannu spreedumu!“
Ta dohmajohht winsch peebrauza pee muischinas.

(Us preekschu wehl.)

Par wezzeem laikeem.

Par wezzeem laikeem mas ween sinnam. Laiku
grahmatas gan stahsta par karreem un zitteem swar-
rigeem notiftumeem. Bet smalkaku isstahstichanun
tur neatrohdam, par prohwi: ta wezzos laikos ar
mescha swehreem bijis. Tadeht ta buhtu gauschi
geldiga leeta, ja wezzi wihri stahstitu, fo paschi
peedsihwojuschi un fo no saweem tehweem dsirde-
juschi. Un tas tad buhtu jadrikke. Ja ta nedar-
rihs, tad muhsu pehznahfami no wezzeem laikeem
itt nelo nedabbuhs sinnaht. Bet kursch behrns
labpracht negribbehs sinnaht, ta tehwan klahjees?
Un tapat: kurra tauta labpracht negribbehs sinnaht,
ta tehweem klahjees?

Es passistu weenu wezzu gohbigu wiru. Tas uf mannu luhgshanu stabsta, fo gan pats preefshwojis, gan no tehweem dsirdejis. Fo nu winsch stabstijis, to të lassitajeem zellu preefschä.

Schë gribbu peeminneht par wezzeem laikeem. Kur taggad redsam smullas mahjas, tur preefsch gabbu smteneem bij leeli mescht, kur warreja bruffas tehst un dauds dauds ptawas, fo taggad redsam, kur aug smullas puffes un sahle, tur agraf' bij leeli mescht un purwi, kur tikkai subnas un kruhmi auga, bet zaur tehwi tehwi publinu mums tas labbums rohla tizzis. Tas gan nau nekahs leels brihnums, fa toreis wiini dauds leelus meschus zirtuschchi un mahjas wirsü buhwejuschi, jo muhsu laikös arr' täpat wehl strahda.

Bet manna stabstischana buhs par to laiku mescha swehreem, kas bij meschös peewairojuschees un par wiinu drohshibu.

Toreis willku bij tik dauds, fa leelös pulkös fadewuschees apfahrt staigaja un daudseem leelu flahdi darrija. No gehgerefchanas mas sinnaja, tomehr wiini sawadaka wihse wiinus sinnaja masinacht.

Pirmä kahrtä: Wiini taistja kuhstis meschös, fo arri par willku kuhstim fauja. Tahs kuhstis buhweja appafas un widdü eebuhweja masu kuhstinu un atstahja tik schauru starpinu wissapfahrt, fa uf preefschu gan warreja eet, bet apfahrt greestes newarreja. Durwis stahweja walka arweenam. Pirmäis eegahjeis gahja apfahrt to maso kuhstinu un nahza attal pee durwin, tad durwis aisspeedahs zeeti. Kä tilka garram, tad durwis attal palikka walka. Tahdä wihse eefschä gan warreja lehti tikt, bet ahra neweens newarreja issprukt, jo tik gudri bija taisthts.

Nu gribbeseet sinnacht, kapehz willki tur speedahs eefschä. Kä minneju, eefsch tahs leelahs kuhstis buhweja maso widdü un tur eelikka weenu siwenu eefschä. Siwens kweeza. To dsirbedami willki tur lihda eefschä, siwenu gribbedami rohla dabbuht. Bet kas jau bij eelihdis, tas fawu dsihwibu pafaudeja un tahdä wihse dauds willku tilka nogallinati. Semneeki tohs nosikka ar wahlehm.

Dhträ kahrtä: Wehl tä wilkus masinaja. Rakka dsikkas bedres. Bedret rakka augfchas gallu plattu, appafschu schauru un widdü eerakka weenu stabbu, kas sneedfa tahdas pehdas augfchä isbedres. Tad pahelikka bedres wirsu ar teewahm kahrtinahn, attal likka pasmallas egles fluijas un tä aiflahja to bedres wirsu zeeti, fa nebuht newarreja sinnacht, fa appafschä effoht tuffcha. Us ta stabba gallu uslikka weenu gabbalu galkas. Wilts, to gahrdo kummofu redsedams, lezz pehz ta. Nabbags nestinn wis, kahds meelasts gaidams appafschä. Bedres appafschä kä sinnam, bij schaura. Wilkam eekrittuscham kahjas pee dibbina neteef, bet atmettahs jau äggraf' bedre. Tahdä wihse eekrittuscham, fa wairs

ne kusteht newarreja, bij ahtri janobeidsfahs. Tahdä wihse weztehwi dauds willku nomaitajuschchi.

Trefschä kahrtä: Wehl tä wilkus maitaja. To fauja wilkotu braukt. Pahrs wiru eejuhdä drohshu sirgu brangäs raggawäs un nehma wirwi. Weenu gallu peefschja pee raggawahm. Dhträ gallä eefschja labbu wihschki falmu. Wirwe ar falmu kuhstki willfahs pa semmi. Paschi nehma flintes lihds un weenu siwenu pee fewim raggawäs. Nu brauja pa tahm weetahn, kur willki papilnam dsihwoja un kweezinaja to siwenu. Willki dsirbedami siwena kweefschanu dohdahs uf turreen un reds braujejam to falmu kuhstki no passakas sfreenam. Wiini dohma, fa tas siwens effoht un sfreen pehz ta. Kad til tuwu peenahza, fa warreja ar flinti aissneegt, tad sinnam, ja mas isdewahs, tad noschahwa un tahdä wihse arri wiinus masinaja.

Gan arri muhsu laikös prastu täpat darriht. Bet paldees Deewam! mums willku nau. Tehwu tehwi tohs mums atweeglinajuschchi. Jo taggad kad kahds mescha swehrs tohp atrahst, tad ar preeku dohdahs uf jakti. Wezzös laikös tä nebij. Dashedi dauds affaras lehja, kamehr tilka no willku pulka prohzam un arri dashedam bij kappä ja-aisseet zaur leelu noschichanohs no wilkeem.

Gribbu schë peeminneht ihpaschi willku drohshibu. Kahdureis gaddijahs weenai seewai ar masu behrinu nakti braukt zaur leelu meschu. Behrinafsch fahf raudaht. Të seewai nemannoht willki no wifscham puffehm sabruht ap sammanahm. Zitti tik drohshchi, fa sammanäs lehfuschchi eefschä, dohmadami fa siwens kweezoh. Seewa prohtams gaufschi pahrbihjusees. Willki sfrehjuschi lihds un to pawadidjuschi uf mahjahm. Tihri tä zaur brihnumu un zaur sirga ahtru sfreeschanu willki gan newarrejuschi aistikt ne mahsi, ne behrinu un kad no mescha ahra tikkuschchi, tad willki atkappuschees. Bet seewa no leelas nobihschanahs taf wahja palikkufi un pehz neddetas laika nomirrusi.

Kahdureis willki pee weenas mahjas falaffijuschees. Tas bij seemä. Laikam gribbeja kahdu sunni dabbuht lihds. Wezzös laikös semneeleem istabu nebij, bet dsihwoja rijäs. Rijahm nebij glahschu lohgi, bet no lohla aisdennams galdinfsch, ar fo lohgu aistaisht. Weens wilks glufchi drohshch peenahl pee rijas lohga un reds pa mehnes gaischumu, fa kasleni dsihwo rijas widdü un lihsh eefschä rijä. Weens wirhs, wehl nomohdä buhdams, reds fa swesch weefis eenahl un aibihda schigli lohgu zeeti, pehz tam nemm ugguni augfchä un makka wilkam nopelnito algu.

Dauds willku irr nahfuschchi mahjäs un nehmuschi no laidareem kufstous un nessuschchi uf meschu. Dashedi rakfuschees zaur kuhstis appafschahm zauri un darrijuschchi leelu flahdi. Willku toreis bijis tik dauds, fa leelös pulkös pa 50 wai 60 kohpā stajgajuschchi. Kam zaur to widdü bijis jaet, kur wiini

gaudojuschi, tas lehti pee dshwibas nepalizzis. Kadhureis weenam muischas usraugam gaddijees wehli braukt. No muischas netahku wilki panehmuschchi zekku, fur samettuschchees us gaudofchanu. Usraugs atbrauz. Wilki fabruhl wisapfabrt, bet zaur sirgu ahtru skreeschanu winni nekahdu flahdi newarrejuschchi darriht. Turpretti brauzejem isdewahs 2 no teem willeem noschaut, kas sirgam pee galwas fehruuschchees. Tä warretu dauds par wilku drohshchibu stabticht, bet warrbuht dasch to negribbahs ihsti tizzeht. Bet teescham tas wifs irr wezzös laifös tä notizzis.

Weenreis wilki kahdam fainneefam padarrijuschchi leelu flahdi. Winni israkluschees zaur kuhls ap-pakfchu zauri un wiffas aitas isneffuschchi ahra us dahrsu un nokohduschchi, ka to redsoht katram sechehl bijis.

Weenreis laidars tä bijis jau ismehsts, ka no ahras gan warreis eeleht, bet ahra tikt newarreis. Wilks eelehzis, bet nu lohpi taifijuschchi tahdu leh-rumu, ka arri nahburgi faskrehjuschchi kohpa to flattitohs. Pehz laudis eet eefschä luhlotu kas tur effoht, atrohd wilku paslehpuschohs kaktä un to nositt.

Tomehr scheitan nestahstu par wiffu Widsemmi, bet tikfai par Gaujenes draudses aprinkt, fur esnu dsimmis un gandrihs 80 gaddus wezs palizzis un fur arri manni tehwi dshwojuschi. Warrbuht ka zitti atkal zittadus stiklus sinnahs. Kas sinn, tas lai stabta.

Arri breeschi bij toreis meschös peesuggoschees papilnam. Lohs arri lehra diwejadi, prohti bedres un flasdos. Isluhloja fur bij kahds flatumusch meschä, tur israkka 6 pehdu dsikku bedri pehz kappa mohdes un widduzi fehkehrfu pahri eelikka 2 fahrtis tä ap bedres widdu un tad aifflahja bedri ar egles skuijahm zeeti. No katras bedres mallas taifija sehtu kahdu gabbaliam noht un peewedda apfes sarrus, fo breescheem eht un peelikka bedres abbös gallös. Kad weenä gallä bij noehsts un kad nu grihb eet us ohtro gallu, tad breedis friht bedre eefschä un paleek us tahm fahrtim, kas listas bedres widdu, tä ka pee dibbina neteek. Kas jau bedre fritta, tas wairs dshws ahra netikka un turpat ahtri nobeidsahs.

Wehl breeschus lehra flasdos. Gesitta brangu meetu pee labbas preedes un nozirta 5 affu garru balki un to tä eerikteja: weenu gallu uizehla us to meetu un ar tahdu federi istaifija. Tilkhofi ka kahds breedis tur gahja zaur to balka appafschu zauri un mas ween peemettahs, tad sprukka ta federe wakkä un tas balkis gahjahs wirfü, tä ka tuhlt bij nohti. Sinnams ka atkal fehtas no abraham puf-felm aistaifija, ka zittur newarreja tikt, ka tik bij jaeet zaur to flasdu zauri un arri peelikka barribu, ka breeschi labprahnt tur arri gahja us to flasdu.

Uf tahdu wihji wezzi Latweeschchi irr turrejuschi jaltis un deesgan irr flakteti tikfuschchi tikpat tee

flahdes darritaji, tä arri tee swehri, kas dshwoja meerigi meschös, itt tä breeschi. Arri leela bakka irr gahjusi pohsta, fur patti ahda wairs nau geldejusi, zaur to ka wehli luhloht gahjuschi. Bet ja fainneefam isdewahs ar breeschu jakti labbi, tad jau beeschi ween swehtlus swinnejuschi.

Arri lahtfchi bijuschchi papilnam. Tee arr' leelu flahdi darrijuschchi mescha zeemeem, wiffas ausas, kas pa mallahm fehtas, tä noehbuschi, ka ne lahga nau palizzis. Schohs gudrohs swehrus nau warrejuschchi nelä masinabt, tä tikfai ar flinti, bet dauds zilwefu arri no lahtscheem tikfuschchi saplehsti, wai pawiffam nokohsti. Kad gehgeram nau isdewees, lahzi us reis gahst pee semmes, tad irr gehgeris tizzis pee semmes gahsts.

Kahrlic R t.

Pinguins.

Pinguins irr putnis un wifsbeesal' atrohdahs Patagonia. Pinguinam us wehderu irr, fehcha, fur sawu ohli glabba. Wairal' tä weenu ohli pinguins nedehj. Fehcha pinguinam derr ligsdas weeta un winnam ar ligsdas taifischanu tadeht naw japulejahs. Kad winnam sawa ohla fehchä, tad tomehr ta winnu ne us kahdu wihji nekawe, ne pee skreeschanas, ne pee liddinaschanas. Ohla fehchä atrohdahs pilnä drohshchumä un gauschi retti ween isfriht ahra. Bet ja kadhureis schi nelaimenoteek, tad tehwinfehch mahititi stipri nostrahpe.

Pinguins irr tas weenigs putnis, kas ligsdas taifischanas meistareem nau peeskaitams.

Kä pee leela zeppefcha teek.

„Wai nu trakka, Greetia, fur Tu til breesmigi leelu zeppeti nehmi? es diwas mahrzinas ween likku pirkt.“

„Tas irr taifniba madam, Tuhs gan diwas apstellejat, bet es dohmaju, ka 4 mahrzinas waijadsfigas un fazziju meefneelam, lai 6 mahrzinas dohd; meefneeks, dohmadams, ka 8 mahrzinu waijagoh, eedewa 10.“

Breesch mahju buhschanas.

No pee rohna ahdas warr redseht. Kad laits faufs, tad rvhna spalwas zekahs stahwu; flapjä laikä ahda paleek gluddena, tapehz ka spalwa nogulstahs. Nu warr no sehahs ahdas nosihmeht, kahds laits buhs; jo kad faufs laits gaidams, tad spalwa til pat zekahs us angfchu, lai gan leetus liltu, Täpat arri faufa laikä spalwa nogulstahs, ja flapfehch laits gaidams. Schahdai rohna ahdai newaijaga buht pehrwetai.

Athbiledams redaktehs A. Leitän.

No zensurs anwehlehts.

Mihgä, 5. Dezember 1868.